

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Raming regeling Tegemoetkoming Energiekosten energie-intensief mkb

Sander Sleijpen-Snoek (EZK) en Henry van der Wiel (EZK)
mei 2023

1. Aanleiding

Dit rapport omschrijft de analyses die zijn uitgevoerd voor een schatting van het aantal energie intensieve midden- en kleinbedrijf (mkb) dat in aanmerking kan komen voor de Tegemoetkoming Energiekosten energie-intensief mkb (TEK) en wat voor de overheid de kosten zijn van deze subsidie.¹ De analyses zijn gebaseerd op de huidige beschikbare informatie over de te verwachten prijs-, volume- en gedragseffecten.² Met de TEK-regeling ondersteunt de overheid voor de periode van 1 november 2022 tot en met 31 december 2023 mkb-ondernemingen waarvan de energiekosten minimaal zeven procent van de totale omzet uitmaken (energie-intensief mkb). Deze bedrijven kenmerken zich door een relatief hoog energieverbruik voor het vervaardigen van hun product of dienst.

Om een inschatting te kunnen maken hoeveel bedrijven in aanmerking zouden kunnen komen voor deze regeling is een rekenmodel ontwikkeld dat gebruik maakt van individuele bedrijfsgegevens beschikbaar bij het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). Met behulp van gegevens op bedrijfsniveau over energiekosten en omzet kunnen met het rekenmodel verschillende scenario's doorberekend worden waarvan de resultaten ook in een aantal Kamerbrieven³ zijn verwerkt. Hieronder staan een beschrijving van het rekenmodel en de resultaten gebruikmakend van de meest actuele gegevens.

2. Methode en aannames

Dit hoofdstuk beschrijft kort de methode en aannames die gebruikt zijn in het rekenmodel.⁴

Data

Het rekenmodel maakt gebruik van de meest recente representatieve microdataset van het CBS over financiële gegevens van bedrijven.⁵ Op dit moment zijn gegevens beschikbaar over omzet en energiekosten van individuele bedrijven van 2019. Deze dataset betreft een steekproef per sector die, middels wegingen, representatief is voor de sector. De dataset bevat géén steekproef voor alle sectoren, maar bevat de sectoren die gezamenlijk ongeveer 80 procent van het energieverbruik van het Nederlands bruto binnenlands product (bbp) voor hun rekening nemen.

Van de energiekosten is op dit moment enkel informatie beschikbaar over de totale jaarlijkse energiekosten per onderneming van 2019. De dataset bevat dus geen uitgesplitste gegevens over het verbruikte aantal m³ gas en kWh elektriciteit, omdat die gegevens thans niet beschikbaar zijn. De energiekosten per onderneming zijn middels sectorgemiddelden van de verhouding gas- en elektriciteitskosten 2019⁶ omgezet naar gas- en elektriciteitskosten en vervolgens verder uitgesplitst naar variabel tarief, energiebelasting en opslag duurzame energie- en klimaattransitie (ODE)⁷, en het vaste aansluitings- en leveringstarief.

Toegangscriteria

Om aanspraak te maken op de TEK-regeling moet een ondernemer aan het mkb-criterium en het energie-intensiteitscriterium voldoen. Het mkb-criterium is een omzet van maximaal 50 miljoen euro en maximaal 250 medewerkers. De energiekosten van de onderneming als percentage van de omzet in 2022 moet ten minste zeven procent bedragen (energie-intensiteitscriterium).

Om te bepalen welke bedrijven voldoen aan het energie-intensiteitscriterium is voor elke mkb-onderneming de energie-intensiteit berekend door de geschatte energiekosten in 2022 te delen door de geschatte omzet in 2022. Aangezien alleen cijfers beschikbaar zijn voor 2019, zijn deze voor inflatie gecorrigeerd naar 2022.

Voor het inschatten van de omzet in 2022 per bedrijf zijn de omzetgegevens van 2019 gecorrigeerd met de gemiddelde consumentenprijsindex (CPI) exclusief energie⁸ van het vierde kwartaal (Q4) 2022⁹ ten opzichte van de gemiddelde CPI van 2019. De CPI meet de algemene prijsstijging van de economie. Als ondernemers hun prijzen verhogen, stijgt de CPI dus automatisch. De CPI is van 2019 tot Q4 2022 met zo'n dertien procentpunt gestegen.¹⁰

⁶ [Aardgas- en elektriciteitslevering aan bedrijven per sector | Opendata.cbs.nl](#)

⁷ De energiebelasting en ODE hebben verbruiksschijven met een sterk degressieve structuur. Deze degressiviteit heeft belangrijk effect op de schatting van belastingkosten voor met name grotere verbruikers. Echter, een schatting van het effect van de verbruiksschijven vergt veel aannames, aangezien alleen data beschikbaar is over totale energiekosten en dus niet gesplitst naar gas of elektriciteit. Per bedrijf is er een schatting gemaakt van het gas- en elektriciteitsverbruik. Door dit datagebrek is gekozen voor een versimpelde schatting van twee schijven voor het berekenen van het gas- en elektriciteitsverbruik voor 2019. Het tarief voor de eerste schijf van het versimpelde schijvensysteem is het gemiddelde van de eerste twee verbruiksschijven berekend. Voor de tweede schijf is het tarief van de derde verbruiksschijf gebruikt (het energieverbruik van een klein percentage van de bedrijven valt in verbruiksschijf vier).

⁸ Aangezien het CPI gebruikt is om een inschatting te maken van omzetstijgingen van ondernemingen, is de CPI exclusief de stijgende consumentenprijzen voor energie gebruikt. Het gaat immers om eventuele prijsstijgingen onder het mkb en niet die van energiebedrijven. Bovendien zijn de stijgende energiekosten die eventueel zijn doorberekend in productprijzen, wel opgenomen in de CPI exclusief energie.

⁹ Bij de uitvoering van de TEK-regeling wordt voor het bepalen van de energie-intensiteit een modelprijs voor energie van het vierde kwartaal van 2022 gebruikt. In het rekenmodel is daarom ook het vierde kwartaal van 2022 aangehouden voor de prijscorrectie van zowel de omzet als de energiekosten bij het bepalen van de energie-intensiteit.

¹⁰ [Consumentenprijzen; prijsindex Q4 2022 | Opendata.cbs.nl](#)

¹ Uitvoeringskosten van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn niet meegenomen.

² De getallen in dit rapport zijn indicatief en vanwege de aannames en onzekerheden geen puntschattingen.

³ Kamerbrief van [28 oktober 2022](#) en van [9 november 2022](#)

⁴ Alle bedragen genoemd in dit document zijn exclusief btw.

⁵ De dataset is samengesteld uit de volgende microdatabestanden: PS auto-handel, PS bouwnijverheid, PS commerciële dienstverlening, PS detailhandel, PS delfstoffenwinning, PS energie, PS groothandel, PS industrie, PS Landbouw, PS onroerend goed, PS transport, PS waterafval. Zie [Catalogus microdatabestanden | Cbs.nl](#) voor meer informatie over deze databronnen.

De geschatte energiekosten voor gas en elektriciteit zijn eveneens gecorrigeerd voor de prijsstijgingen van 2019-2022. Hiervoor is gebruik gemaakt van een gemiddelde consumentenprijs van gas en elektra in Q4 2022, zoals ook wordt gehanteerd bij de TEK-regeling. Aangezien de energierekening uit een vast leveringstarief, een variabele leveringstarief en energiebelastingen bestaat en deze andere prijsontwikkelingen hebben doorgemaakt, is voor elk deel van de energiekosten een andere correctie gehanteerd.¹¹

Tabel 1 toont de gehanteerde energieprijzen in het rekenmodel. Hieruit blijkt onder andere dat de variabele leveringstarieven voor gas in Q4 2022 bijna zeven keer hoger zijn dan in 2019 en de variabele leveringstarieven voor elektriciteit bijna acht keer zo hoog zijn. De belastingtarieven en vaste leveringstarieven stegen veel minder hard.

Hoogte van vergoeding en berekeningsgrondslag

Energie-intensieve mkb-ondernemingen ontvangen alleen subsidie als de energieprijzen (inclusief energiebelasting en ODE) hoger zijn dan 1,19 euro per m³ voor gas en 0,35 euro per kWh voor elektriciteit (drempelprijs). Over de energiekosten boven deze drempelprijs wordt 50 procent subsidie verleend tot een maximum van 1,00 euro per m³ voor gas en 0,30 euro per kWh voor elektriciteit. De maximale subsidie per onderneming is 160 duizend euro.

Om een indicatie te kunnen geven van de hoogte van de tegemoetkoming per onderneming zijn de gas- en elektriciteitskosten

geschat voor 2023. Hiervoor is dezelfde methode toegepast als voor het berekenen van de energie-intensiteit van bedrijven. Alleen in plaats van de gemiddelde energieprijzen van Q4 2022 zijn voor de energiekosten voor 2023 de verwachte energieprijzen van het Centraal Planbureau (CPB)¹² voor dat jaar gebruikt (zie Tabel 1).

Extrapolatie missende sectoren

Om de uitkomsten van het rekenmodel representatief te laten zijn voor de gehele economie zijn de uitkomsten van de sectoren waarvoor gegevens beschikbaar zijn, 'vertaald' naar de gehele economie. De dataset bevat immers geen gegevens over alle sectoren in de economie. Voor deze extrapolatie is het energieverbruik als basis gekozen. Het energieverbruik is namelijk leidend in zowel de toelating tot de regeling als de omvang van de subsidie per onderneming. Hierbij geldt de aanname dat een bedrijf uit een sector die niet in de dataset zit, evenveel subsidie krijgt per energieverbruik als een bedrijf uit de sectoren die wel in de dataset vertegenwoordigd zijn.

Het geschatte energieverbruik van de bedrijven in de dataset vertegenwoordigen ongeveer 80 procent van het totale energieverbruik van alle bedrijven. Om een schatting te maken van het totaal aantal bedrijven dat gebruik kan maken van de TEK-regeling en het totale budgettaire beslag is het aantal bedrijven en de totale kosten van de TEK-regeling opgehoogd met een factor 1.25 (= 100/80).

Tabel 1: Gebruikte energietarieven rekenmodel

	Tarieven gas (euro/m ³)			Tarieven elektriciteit (euro/kWh)		
	2019	Q4 2022	2023	2019	Q4 2022	2023
Variabel leveringstarief*	€ 0,28970	€ 1,9643	€ 0,97	€ 0,0664	€ 0,5215	€ 0,25
Energiebelasting**	€ 0,29313	€ 0,36322	€ 0,48980	€ 0,0762	€ 0,0402	€ 0,113225
ODE**	€ 0,05240	€ 0,0865		€ 0,0234	€ 0,03615	
Vast leveringstarief (euro per jaar)	€ 201,77	€ 218,24	€ 218,24	€ 251,89	€ 280,72	€ 280,72

* De variabele leveringstarieven zijn gebaseerd op gemiddelde consumentenprijzen gepubliceerd door het CBS ([Gemiddelde energietarieven voor consumenten | Opendata.cbs.nl](#)). Alleen voor de variabele leveringstarieven voor 2023 is gebruik gemaakt van de verwachte energieprijzen van het CPB (Centraal Economisch Plan 2023, raming maart 2023).

** Voor de energiebelasting en ODE is een gemiddelde gebruikt van de eerste twee verbruiksschijven. De energiebelasting en ODE zijn in 2023 samengevoegd tot één belasting.

¹¹ Bij het berekenen van de energiekosten is geen rekening gehouden met het schijvensysteem van de energiebelastingen voor 2022 en 2023. Het tarief van de eerste schijf is gebruikt voor gas (0 t/m 170.000 m³) en een gemiddeld tarief van de eerste twee schijven voor elektriciteit (0 t/m 50.000 kWh). De belasting van hogere schijven ligt lager dan die van de eerste schijf. Voor bedrijven die meer energieverbruiken zijn de energiekosten voor 2023 mogelijk overschat.

¹² Centraal Economisch Plan 2023, raming maart 2023.

3. Resultaten

Geschat aantal energie-intensieve mkb-ondernemingen per sector

Gegeven de bovenstaande uitgangspunten, toont Tabel 2 per sector het geschatte aantal mkb-ondernemingen dat boven de energie-intensiteitsdrempel van zeven procent uitkomt. Een aantal specifieke sectoren is daarbij verder uitgelicht. De gegevens in de tabel hebben enkel betrekking op de bedrijven uit de sectoren in de dataset.

Geschat budgettaire beslag en aantal energie-intensieve mkb-ondernemingen

Tabel 3 toont de resultaten voor het budgettaire beslag bij verschillende prijsscenario's. De gehanteerde energieprijzen voor het basisscenario zijn gebaseerd op de prijsverwachtingen van het CPB.¹³ Daarnaast zijn cijfers voor twee alternatieve scenario's berekend: een variant waarbij de variabele leveringstarieven 20 procent lager liggen dan die geschat door het CPB en een variant waarbij de variabele leveringstarieven 20 procent hoger liggen.

Naar schatting komen ongeveer 57 duizend bedrijven in aanmerking voor de TEK-regeling, omdat zij boven de drempel van zeven procent uitkomen. Uitgaande van de verwachte CPB prijzen voor energie voor 2023, ligt het geschatte totale budgettaire beslag van de TEK-regeling dan op 340 miljoen euro. De twee alternatieve scenario's komen uit op 70 respectievelijk 580 miljoen euro.

Hoogte van het voorschotpercentage

De definitieve TEK-subsidie wordt berekend op basis van de gemiddelde energietarieven in 2023. Aangezien de prijs van energie voor 2023 nog niet bekend is, ontvangen ondernemers een voorschot gebaseerd op de maximaal te ontvangen vergoeding (berekend met de maximale energieprijzen: 3,19 euro per m³ gas en 0,95 euro per kWh elektriciteit inclusief energiebelastingen)¹⁴ en de minimumprijzen (i.c. 1,19 euro per m³ voor gas en 0,35 euro per kWh voor elektriciteit). Begin 2024 wordt de definitieve hoogte van de subsidie bepaald met de gemiddelde energietarieven 2023.

Tabel 2: Geschat aantal energie-intensieve mkb-ondernemingen per sector

Sectoren	Aantal mkb in de dataset	Aantal mkb met energiekosten	Aantal energieintensief mkb	Percentage energie-intensief mkb	
				tov totaal mkb	tov mkb met energiekosten
SBI 0 t/m 9: landbouwadvis, delfstoffenwinning Incl: 016, 06, 08, 09, Excl: 01 t/m 03	14.590	4.590	2.870	20%	63%
SBI 10 t/m 19: Tabaks-, kleding-, voedings-, hout-, papierindustrie Incl: 10 t/m 18, 192, Excl: 191	5.910	4.090	1.510	26%	37%
SBI 20 t/m 29: Chemie-, metaal-, computer-, auto-industrie Incl: 20 t/m 29, Excl: 254	16.600	10.320	2.860	17%	28%
SBI 30 t/m 39: Scheepsbouw, machines, energie, water Incl 30 t/m 39	14.490	7.810	2.000	14%	26%
SBI 40 t/m 49: Bouw, handel, vervoer Incl: 40 t/m 49	172.760	77.450	16.730	10%	22%
SBI 50 t/m 59: Luchtvaart, post, horeca, uitgeverijen Incl: 50 t/m 59	31.920	7.600	3.710	12%	49%
SBI 60 t/m 69: Telecom, ICT, zakelijk, vastgoed Incl: 60 t/m 63, 68, 69, Excl: 64 t/m 66	74.180	15.060	5.610	8%	37%
SBI 70 t/m 79: Architecten, marketing, arbeidsbemiddeling, reis Incl: 702, 71 t/m 79, Excl: 701	81.250	17.510	5.590	7%	32%
SBI 80 t/m 89: Beveiliging, openbaar bestuur, maatschappelijk Incl: 80 t/m 82, Excl: 84 t/m 88	16.310	3.270	750	5%	23%
SBI 90 t/m 99: Cultuur, overig Incl: 95, 96, Excl: 90 t/m 94, 97 t/m 99	10.240	4.750	1.980	19%	42%
SBI 107: Bakker (broodproductie)	1.740	1.590	1.350	78%	85%
SBI 472: Specialistische voedingswinkels (slager, groenteboer, enz)	550	510	170	31%	33%
SBI 110: Vervaardiging van drank (brouwerij, enz)	320	220	140	44%	64%

* Niet voor alle sectoren is informatie beschikbaar bij het CBS. In de tabel is per SBI-code aangeduid of ze wel of niet zijn meegenomen in de dataset. De dataset beslaat daarmee ook niet de gehele economie, maar een groot deel. Deze tabel rapporteert enkel over de beschikbare data. Er vindt geen extrapolatie plaats. NB: Niet voor elk getal tussen 1 en 110 bestaat een SBI-code.

** Cijfers zijn afgerond op tientallen.

¹³ Centraal Economisch Plan 2023, raming maart 2023.

¹⁴ Exclusief energiebelastingen zijn de maximale prijzen voor gas 2,70 euro per m³ en voor elektriciteit 0,84 euro per kWh.

Tabel 3: Geschat budgettaire beslag en energie-intensieve mkb-ondernemingen met extrapolatie naar gehele economie voor verschillende prijsscenario's

Scenario (gasprijs; elektriciteitsprijs)	Totale tegemoetkoming (x miljoen)	Aantal energieintensief mkb dat in aanmerking komt voor ondersteuning	Gemiddelde vergoeding per onderneming	Aantal energieintensief mkb met maximale vergoeding van € 160.000
'-20%' -variant (€ 0,78; € 0,20)	€ 70	57.000	€ 1.200	30
Basisvariant (€ 0,97; € 0,25)	€ 340	57.000	€ 6.000	420
'+20%' -variant (€ 1,16; € 0,30)	€ 580	57.000	€ 10.400	1.240

* Cijfers zijn afgerond op tien- of honderdtallen; **Getoonde energieprijzen zijn exclusief energiebelastingen.

Tabel 4: Geschatte hoogte bevoorschotting met impliciete energieprijzen voor verschillende voorschotscenario's

Scenario	Impliciete energieprijzen (gasprijs; elektriciteitsprijs)	Totale hoogte bevoorschotting (x miljoen)
'50%' -voorschot	€ 1,70; € 0,54	€ 910
'35%' -voorschot	€ 1,40; € 0,45	€ 640
'20%' -voorschot	€ 1,10; € 0,36	€ 360

* Getoonde energieprijzen zijn exclusief energiebelastingen.

Om te voorkomen dat ondernemers bij dalende energieprijzen een groot deel van de tegemoetkoming begin 2024 moeten terugbetalen is in de regeling een voorschotpercentage opgenomen. Dit voorschotpercentage bepaalt het aandeel van de maximaal te ontvangen vergoeding dat ondernemers als voorschot uitbetaald krijgen. Bij een te hoog voorschotpercentage is de kans groot dat ondernemers een groot deel van de ontvangen subsidie moeten terugbetalen; bij een te laag voorschotpercentage is de kans groot dat ondernemers nu te weinig ontvangen en pas begin 2024 een uitbetaling ontvangen van de restante subsidie.

Tabel 4 toont schattingen van de hoogte van de bevoorschotting en het totale bedrag dat terugbetaald en nabetaald moeten worden voor verschillende voorschotpercentages.¹⁵ Voor alle drie de scenario's liggen de impliciete energieprijzen¹⁶ boven de te verwachte energieprijzen van het CPB.¹⁷ Dit betekent dat een groot deel van de bedrijven teveel tegemoetkoming ontvangt. Bij een voorschotpercentage van 50 procent komt de totale bevoorschotting ongeveer uit op 910 miljoen euro. Bij een lager voorschot-

percentage daalt het totale terug te betalen bedrag, maar tegelijkertijd stijgt ook het totale bedrag dat een deel van de ondernemers te weinig heeft gekregen.

Vermindert energieverbruik en verhoogde productie

Het rekenmodel maakt gebruik van microdata van het CBS over energiekosten en omzet uit 2019, waarbij alleen voor inflatie is gecorrigeerd. Er is dus geen rekening gehouden met dat bedrijven door bijvoorbeeld de stijgende energieprijzen mogelijk minder gas en elektriciteit zijn/zullen gaan verbruiken in 2022/2023. Ook zijn de geschatte resultaten gebaseerd op de omzet van bedrijven uit 2019. Hoewel hierbij is gecorrigeerd voor prijsstijgingen kunnen bedrijven in de periode 2019-2022 ook meer zijn gaan produceren. Ter indicatie, het bbp ligt eind 2022 zo'n zes procent boven het bbp in 2019.¹⁸ Dit betekent dat de energiekosten van bedrijven in de eerder gepresenteerde cijfers mogelijk zijn overschat en de omzet juist is onderschat. Als zo'n volumecorrectie wel in het rekenmodel zou worden toegepast, komen minder bedrijven boven de energie-intensiteitsdrempel en valt de compensatie per bedrijf ook lager uit doordat bedrijven minder energie verbruiken.¹⁹

¹⁵ In deze scenario's zijn de energieprijzen uit de basisvariant gebruikt.

¹⁶ De impliciete energieprijs is de energieprijs waarbij de bevoorschotting gelijk staat aan de hoogte van de tegemoetkoming per eenheid. Deze fictieve energieprijs houdt rekening met het bevoorschottingspercentage boven de drempelprijs. Deze impliciete energieprijs is als volgt berekend: drempelprijs + (maximale prijs – drempelprijs)*voorschotpercentage. Ter illustratie, bij een voorschot van 50 procent is de impliciete gasprijs $1,19 + (3,19 - 1,19) * 0,5 = 2,19$ (1,70 exclusief energiebelastingen).

¹⁷ Een uitzondering hierop is de impliciete gasprijs bij een voorschotpercentage van 20 procent.

¹⁸ [Economische groei | Cbs.nl](https://www.cbs.nl)

¹⁹ Ook het aantal bedrijven behorend tot mkb (jaaromzet van < 50 miljoen euro) daalt ligt.

De benodigde feitelijke gegevens om een dergelijke volumecorrectie goed te implementeren in het rekenmodel zijn op dit moment niet beschikbaar. Ter illustratie is wel een variant doorgerekend waarbij rekening is gehouden met dat bedrijven vijftien procent minder energie zijn gaan gebruiken en vijf procent meer zijn gaan produceren ten opzichte van 2019 (zie Tabel 5). Deze resultaten geven een indruk van de gevoeligheid van het beslag op de regeling voor de door de prijsontwikkeling ontstane wijzigingen in het energiegebruik en productie.

Tabel 5: *Geschat budgettaire beslag en energie-intensieve mkb-ondernemingen met extrapolatie naar gehele economie voor verschillende prijsscenario's rekening houdend met besparing energiekosten (15%) en verhoogde productie (5%) ten opzichte van 2019*

Scenario (gasprijs; elektriciteitsprijs)	Totale tegemoetkoming (x miljoen)	Aantal energieintensief mkb dat in aanmerking komt voor ondersteuning	Gemiddelde vergoeding per onderneming	Aantal energieintensief mkb met maximale vergoeding van € 160.000
Basisvariant (€ 0,97; € 0,25) <u>met</u> volume correctie	€ 260	48.000	€ 5.500	310
Basisvariant (€ 0,97; € 0,25) <u>zonder</u> volume correctie	€ 340	57.000	€ 6.000	420

* Cijfers zijn afgerond op tien- of honderdtallen.

Deze brochure is een uitgave van:

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

Mei 2023 | Publicatie-nr. 0323-109